

1

אד-דרסי אל-אָל

השיעור הראשון

נעשה הכרה עם כמה מילים, ונקפוץ למים בשיחה פשוטה. אחרי קריאת הקטע שלהלן, נוכל לסכם את תגליות היום.

מילים חדשות

לא	לֹא	כן	אָא/אָינא
הזה, הזאת, האלה	הַל-	זה	האַדא
	(לפני שם עצם)	זאת	האַי/האַדי
מי?	מִין	איפה?	וִין
מה?	שו/שו	כאן	הוֹן
לא (לפני שם עצם),	מש/מש	אני	אַנא
שם תואר (וכו')		אתה	אַנט/אַנט ⁽¹⁾
גר	סאַפן	את	אַנתי
גרה	סאַכנה	ה- (היא הידיעה)	אל-/אָל-
גם, גם כן	פּמאַן	מנהל	מְדיר
מלת פנייה שמקדימים	נא	ב-/בתוך... (מקום)	פי
לשמו של אדם שאליו פונים		כן	נַעם

שיחה

(פהים רואה את גיורגי עומד לפני ביתו יחד עם בתו)

— מי זה?	— מִין האַדא?
— זהו גיורגי, המנהל.	— האַדא גֹורג, אל-מְדיר.
— ומי זאת?	— ומִין האַי?
— זאת מרים, בתו.	— האַי מְרים בְּנתו.
— זאת בת המנהל? — כן.	— האַי בְּנת אל-מְדיר? — אָא.
— מה זה?	— שו האַדא?
— זה בית.	— האַדא בֵּית.
— הבית של מי <בית מי>?	— בֵּית מִין?

1. מדוע לא אל-דרס? על כך נשמע בשיעור הבא.

- הבית של ג'ורגי <בית ג'ורגי>, בית המנהל.
- מי גר בבית הזה?
- ג'ורגי גר כאן, בביתו.
- מי עוד <גם כן> גר בביתו?
- מרים גם כן גרה כאן.
- בית ג'ורג, בית אל-מדייר.
- מין סאפן פי הל-בית?
- ג'ורג סאפן הון, פי ביתו.
- מין כמאן סאפן פי ביתו?
- מרים כמאן סאפנה הון.

(למחרת ג'ורגי עומד לבדו לפני הבית)

- הי ג'ורגי, מרים בביתך?
- לא, מרים עכשיו לא כאן.
- הבית הזה גדול!
- כן, גדול ויפה.
- ג'ורגי, זה הבית שלך?
- כן, זה הבית שלי.
- הבית שלך יפה וגם גדול <וגדול גם>; זה בית חדש?
- כן, ואתה, איפה הבית שלך?
- אני? הבית שלי בחיפה.
- יא ג'ורג, מרים פי ביתך?
- לא, מרים אסא^(א) // הל'קית^(ב) מש הון.
- הל-בית כביר!
- אא, כביר וחלו.
- יא ג'ורג, האדא ביתך?
- נעם, האדא ביתי.
- ביתך חלו וכביר כמאן;
- האדא בית ג'ורג?
- אינא, ואנת וין ביתך?
- אינא? ביתי פי חיפא.

2. אסא בגליל; הל'קית (הל...אית) בירושלים. בשיעור 6 נלמד מלה מקובלת בכל האזורים.
 3. אל-בית + כביר = אל-בית כביר (אל-בי-תב-ביר). על פי נהגי החגיגה הערבית, נוספת כאן תנועת עזר בין התי המסיימת את המלה בית לבין הכי הפותחת את המלה כביר. מתי קורה הדבר? זאת נגלה בקרוב.

- אַנט סאָפּן פּי חּיפּאָ?
- אַינאַ, אַינאַ סאָפּן פּי חּיפּאָ.
- חּיפּאָ מדינה בפּירה
- וחלודה במאן.
- טָב, בּיפּפּי.
- אתה גר בחיפה?
- כן, אני גר בחיפה.
- חיפה היא עיר גדולה
- וגם יפה > ויפה גם-כן <.
- טוב, מספיק.

הסברים

כינויי הגוף				1. כינויי הקניין
אַנאַ	י	מקביל לעברית	י	
אַנט / אַנט ¹⁾	ף	" "	ב	
אַנתי	ף	" "	ב	
הו / הוֹ	ו	" "	ו	
הי / היֹ	ה	" "	הא	

השוו את הצורות בּיּתי, בּיּתב, בּיּתב, בּיּתו, בּיּת-הא... למקבילותיהן בעברית, ומצאו את ההבדלים. תשובה בסוף השיעור.

2. השלילה

הבחן בין לֹא בודדת, כתשובה לשאלה, (גזרג סאָפּן הוּן? — לֹא!) לבין מלת השלילה מֶשׁ/מֵשׁ, השוללת מילים שונות הבאות אחריה (בדומה למלה not באנגלית, ולמלה "אין" בצורות "איני, אינך, איננו" וכו').

- אַנט סאָפּן הוּן?
- אַנאַ מֶשׁ סאָפּן הוּן.
- אתה גר כאן?
- לא, אני לא (=איני) גר כאן.

— בֵּית אֶל-מְדִיר חָלוּ? — לֹא, בֵּית אֶל-מְדִיר מִשׁ חָלוּ.
 — בֵּית הַמְנַחֵל יִפֶּה? — לֹא, בֵּית הַמְנַחֵל לֹא (=אִינוּ) יִפֶּה.

3. מבטא

כאמור בהקדמה, יש להקפיד על המבטא, למן השיעור הראשון. הפעם, שימו לב לנקודות הבאות:

- הברה ארוכה מסומנת בשתי אותיות עבות:
- סֵאֶפֶן — אמרו סֵאֶפֶן ולא סֵפֶן!
- הבחינו היטב בין אָ ל-אֶ: אֶא / אֵינָא; טֶבֶב / סֵאֶפֶן. (עי עמי כ).
- הקפידו על הכפלת האות המסומנת בשָׁה (""): אֶסָא — הסי מוכפלת, כלומר, חזקה יותר או ארוכה יותר. האזינו להקלטה.

4. זכר ונקבה

- כְּבִיר + הַ = כְּבִירָה (גדולה)
  - חָלוּ + הַ = חָלוּהָ (יָפֶה)
  - סֵאֶפֶן + הַ = סֵאֶפֶנָה (נָרְה), תנועת הסגול של ה-כ נעלמת.
- הסברים נוספים — בהמשך.

עכשיו תוכלו לקרוא שוב את השיעור או לשמוע את ההקלטה, לפני שאתם עוברים לתרגילים.

תרגילים

א. תרגמו לעברית:

1. הַאֲדָא בֵּית־גְּדִיר וְהַאֲדָא כְּמֵאן בֵּית־גְּדִיר.
  2. מִיָּן סֵאֶפֶן פִּי בֵּית־כָּ?
  3. אֵנְתָּ כְּמֵאן סֵאֶפֶן הוּן?
  4. הַאֲדָא מִשְׁכְּבִיר.
  5. מִיָּן כְּמֵאן סֵאֶפֶן הוּן?
- ב. השלימו (החליפו את המילים העבריות במילים הערביות המתאימות):
6. אֵנְתָּ סֵאֶפֶן פִּי חִיפָא? אֵנָא (גם-כן) סֵאֶפֶן פִּי חִיפָא.

7. גֹּרֵג פִּי בֵּיתְכֶם ? — (לא), גֹּרֵג (איננו) פִּי בֵּיתִי.
8. הַאֲדָא (חדש) ? — (לא), הַאֲדָא מֶשֶׁ (חדש).
9. בָּנְתוּ (נָרָה) פִּי בֵּיתִי גִּידִיד וּבְנִתְכֶם (גם-כן) סַאכְנָה (בבית חדש).

ג. תרגמו לערבית:

10. אני גר בבית המנהל. 16. מרים, איפה בַּתְּךָ?
11. אֵת לֹא <אינך> גרה כאן. 17. המנהל איננו בביתך.
12. הבית לא יפה. 18. זאת עיר יפה.
13. מי זאת? 19. בתו לא יפה.
14. זאת לא בַּתְּךָ? 20. זה לא חדש!
15. לא, זאת לא בתי.

כדי לוודא שלא טעיתם, עיינו בפתרון התרגילים, עמ' 105.
אל תסתפקו בתרגום בכתב! קראו את תרגומכם בקול רם (אחרי תיקון, כמובן!).

תשובה לשאלה שבהסברים-1:

בוודאי גיליתם בעצמכם את ההבדלים בין בֵּיתְכֶם לבין בֵּיתְךָ, בין בֵּית-הָא לבין בֵּיתָה. אבל גם הצורות בֵּיתִי, בֵּיתוֹ שונות ממקבילותיהן בעברית בדבר אחד: ההטעמה בהתחלה! (בֵּי-).

— הערה חשובה בסוף השיעור הראשון:

האם אתם מקפידים לבטא את התנועה לְ (נוטה לְ), ולא לִי במילים כמו אַנְתָּ, מֶשֶׁ...? עיינו במבוא עמ' כ, וזכרו זאת לכל אורך הלימוד.